

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

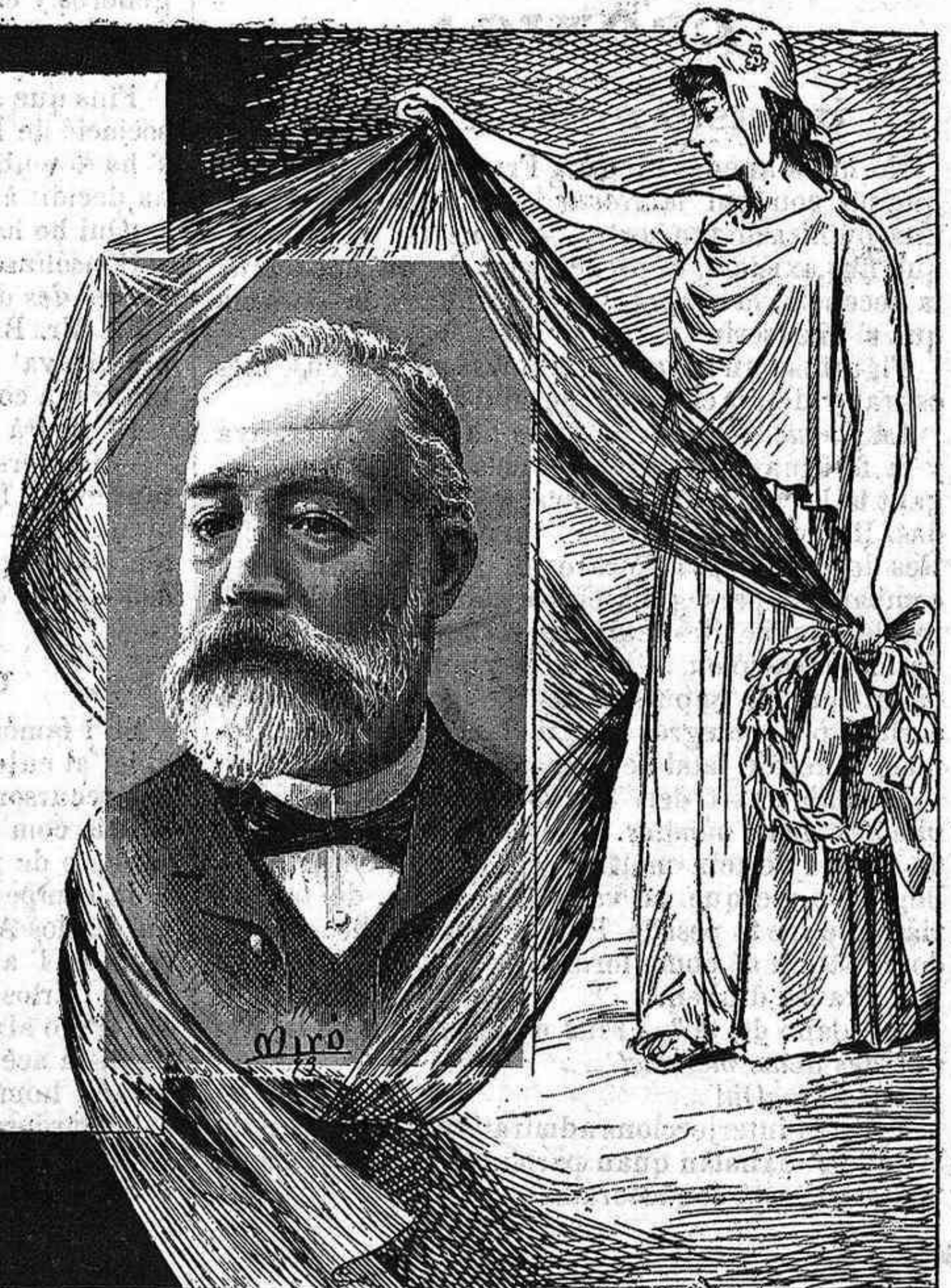
PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

JOAN TUTAU

Fill de bressol humildíssim,
Ituytan ab constancia y fe,
arribá á primera fila
y ocupá llochs eminents
Polítich, economista,
ministre, orador discret
y escriptor de grans alcances,
tot s' ho degué á n' ell mateix.

DON JOAN TUTAU

La mort de D. Joan Tutau, ex-ministre de Hisenda de la República espanyola, 'ns ha produhit la més viva aficció. Feya molts anys que 'ns unia ab ell una amistat íntima y cordial: coneixiam los séus mérits, los alts serveys que havia prestat al país, quan plé de abnegació y arrostrant perills inmensos, treballava ab fé per la conquesta de las llibertats democráticas, y més tart, quan li sigué conferida la cartera de Hisenda en moments crítics y angustiosos.

Sempre s'gué modelo de ciutadans y de patricis, y al mateix temps exemple d' homes privats.

Las condicions que brillavan en lo séu caracter, eran la llanesa, la modestia, la sinceritat y 'l do de la simpatia. Ni 'ls alts llochs que havia ocupat, ni la desahogada posició que disfrutava, filla de la séva laboriositat y del séu acert comercial l' envaneixian lo més minim. Era un home sempre franch y assequible

La banca, l' agricultura, 'l moviment ferro-viari, y la ciencia económica y financiera han perdut ab ell un element de molta valia, ja que á tots aquests rams de l' activitat dedicá ab éxit los últims anys de la séva vida.

Al morir á Figueras, sa ciutat natal, ahont, convalescent de una llarga y penosa malaltia, havia anat, desitjós de restablirse, deixa un buit irreparable en las filas dels homes que 's desviuhen pel be del país.

Rebi sa desolada familia lo pésam més sentit, que li envihém desde 'l fondo del nostre cor.

CRÓNICA

UN ESCÁNDOL A PARIS

No hi ha apenas ningú á Fransa ni al extranger que no conegui la *Revue des deux mondes*. Es una publicació tan seria, tan sensata, tan decent, que fins existeix la preocupació de qu' encomana la decencia, la sensatés y la serietat á la persona que s' hi suscriu.

Figúrinse un *Diari de 'n Brusi* més extens, més estirat y de un carácter més universal.

La *Revue des deux mondes* ha tingut la manya y la fortuna d' escamparse pels dos mons, propagant la literatura académica, y las opinions sessudas. Res de naturalisme... ¡uix quina porqueria! Res de aquell *sprit* picaresch que ab tant afany combaten y persegueixen las associacions dels pares de familia. Res, en fi, de tot alló que sembla la desmoralisació en la joventut y relaxa 'ls vínculs de la familia, impulsant als lleugers de cascos á arribar per l' alegre camí de las riallas y las bromas, al terme fatal de una eterna perdició.

La major part dels 35,000 suscriptors de la *Revue des deux mondes*, la tenen perque 'l mer fet de tenirla vesteix molt. Pochs d' ells, empero, la llegeixen, perque. la veritat siga dita, de tan seria qu' es se fá pesada. Pero es una publicació que dona patent d' home formal.

A Fransa diuhen:

—Fulano de tal?... Fins es suscriptor de la *Revue des deux mondes*!....

—¡Ah!.... ¡Oh!....

Y altras interjeccions admirativas, per l' istil de las que s' exhalan quan parlantse de una persona 's diu qu' está condecorada.

—¡Decoré!.... ¡Ah! ¡¡Dee... coo... ré!!

Donats aquests precedents y aquesta fama tan arrelada, figúrinse vostés mateixos, quin cop mortal no haurá rebut la tal Revista, apenas s' ha divulgat que 'l séu director, lo venerable Mr. Charles Buloz, acaba de ser objecte de una demanda de divorci, formulada á instancias de la séva dona, una senyora de totas prendas, qu' en las solemnes recepcions semanals que donava la direcció de la *Revista*, desempenyava 'l paper de reyna de las lletras honestas, serias, académicas y respectables.

Perque la pau de aquest matrimoni haja arribat á interrompres, deuben haver passat cosas molt crespas, que no aixis com aixis se provoca 'l desmoronament de una institució tan veneranda per la séva reputació universal y tan próspera per las inmensas ganancias que produhia.

¿Qué ha passat?

Senzillament, que 'l Director de la *Revue des Deux Mondes* no era lo que semblava.

A la volta de no sé quants anys s' ha descubert que mentres en públich practicava la vida seria, se dedicava de amagat á la vida alegre.

No totas las horas las passava á la Direcció del periódich llegint originals, rebent visitas, dictant disposicions, corretjint probas.

Com si tingués necessitat de desengrassarse, diariament anava en busca de distraccions més humanas, més alegres, més naturalistas.

Possehia un niu... un niu d' amors, compost de una mare ab las sévas guapas fillas

Y allí 'l grave director desarrugava 'ls plechs que las preocupacions havian marcat en lo séu semblant, passava 'ls ratos més ditxosos de la séva vida, y tenia ocasió al mateix temps de mostrarse generós y espléndit, derrotxant milers y milers de franchs en obsequi de aquellas odaliscas del séu harém.

Fins que al últim, sense necessitat de que l' Associació de Pares de Familia s' hi fiqués per mitj, s' ha descubert tot, y la seva esposa indignada s' ha decidit á demanar lo divorci.

¡Qui ho havia de dir!

Consólinse, empero, 'ls 35,000 suscriptors de la *Revue des deux mondes* considerant que 'l venerable Mr. Buloz, fins quan á despit dels séus anys practicava aquestas distraccions mundanas, se mostrava conseqüent ab la séva missió periodística.

Ell podrá dir per disculparse:

—Senyors: jo no hi deixat de pensar un sol instant en la Revista dels dos mons. Y en proba de aixó es que fins quan anava de *picos pardos*, no tenia altre propósit que 'l de passar en revista 'ls *hemisferis* de aquellas senyoretas!

UNA NOVA SECTA

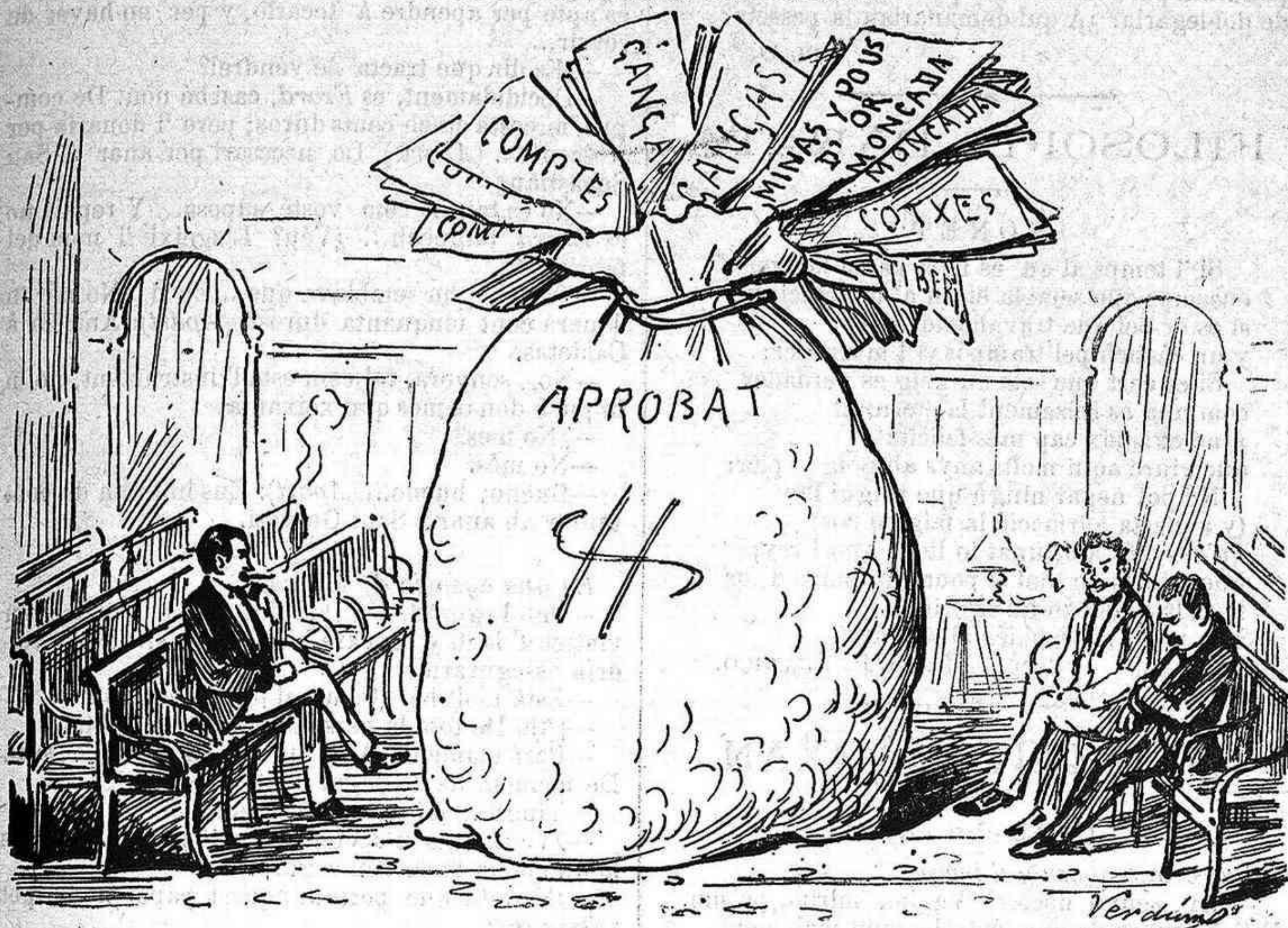
Si 'l famós Carlos Altadill fos viu, esclataria de goig, al enterarse de que, sense saberho, ha sigut lo precursor de una secta, que vá extenentse per Russia com taca d' oli, trobant per tot arreu gran número de prossélits.

Ja compendrán de sobras que al mencionar á n' en Carlos Altadill, la nota dominant de la nova secta es l' aburriment del treball.

Lo Carlos Atadill rús es un tal Conrat Malevanny. Pero aixis com lo nostre Carlos era un individualista acérrim, endonantsen'hi tres pitos que 'ls demés homes l' imitessin, en Conrat Malevanny es un ardorós propagandista del *dolce far niente*, capás d' encomanar la mandra á qualsevol que se l' escolti.

EN LA CIUTAT DELS COMTES

SESSIONS DE SEGONA CONVOCATORIA

- Compte de cotxes...—Que 's pagui.
 —Compte de techs...—Aceptat.
 —Compte de viatjes...—S' aproba.
 —Compte...—Aprobat, aprobat!

L' Altadill solia justificar la seva conducta ab una frasse homérica, compendi y resúm del defalliment mes inmens en mitj de la renyida batalla de la vida:

—¿Cóm voléu que treballi—exclamava—si tot ja té amo y tothom defensa lo séu?

En cambi l' apóstol rus prevéu la próxima fi del mon, y diu qu' estant tot á punt de desapareixer, no val la pena de que l' home 's dongui cap mal rato.

Los seus partidaris saborejan la bondat de aquesta doctrina, limitantse á pendre 'l sol al hivern, la fresca al istiu, á fer petar bacaynas tot lo dia, y á menjar y beure lo millor que poden.

Qui té propietats se las puleix, y gasta 'l producte que obté de la venta ab la major alegria y sense preocuparse pel dia de demá.

—¿Per ventura—diuhen—hi ha ningú que pugua disposarne del dia de demá?

Lo mateix Malevanny era un propietari de posició desahogada, que tot s' ho vá gastar en menjar y beure, passant la major part de la vida á tragos.

Per últim vá concebir l' idea de ficarse á redemptor.

Y dihentse representant de Cristo en la terra, y en los moments de exaltació suprema, creyentse 'l mateix Cristo en persona, enviat al mon per l' Etern Pare al objecte de redimir als homes, se dedica á la predicació de l' evangeli de la santa ganduleria, empleant lo següent llenguatge:

«Guarduevos, vos dich, de ultratjar al Creador, y tinguéu en compte que al posarnos en aquest mon, vá ferho perque poguessem admirar las maravellas de la Naturalesa y no perque visquessim en perpétua formigor.

»Del treball naixen lo cansanci, 'l mal humor, la avaricia, l' enveja, la cobdicia y l' egoisme. ¿Pot ser bó l' home que treballa? Impossible. De cap manera.

»L' auCELL, lo ciervo, 'l caball salvatge no treballan may; y no obstant, viuhén, menjan, estiman, son lliures y felissos. ¿Per qué l' home no ha de fer com ells?

»Vina aquí, llaurador insaciable, tu que pretens arrancar de la mare terra més de lo qu' ella pot donarte, vina aquí y dígam: ¿de qué podrá servirte 'l tenir los téus graners curulls de blat y las tévas bodegas atestadas de cervesa y ayguardent, lo dia en que la má del méu Pare t' enfonzi en los abismes del no res?

Aixís canta y refila 'l profeta rus, que, com hem dit, troba per tot arréu numerosos adeptes.

* * *

Repeteixo qu' en Carlos Altadill se sentiria orgullós, al veure l' eficacia de unas doctrinas qu' ell havia professat ab tanta constancia.

Y no obstant, en lo fondo de aqueix orgull, hi palpitaría tal vegada un ferment de desconsol.

Perque si tothom se prenia de bona fé la práctica de la ganduleria, y ningú treballés, y ningú

atresorés, y ningú possehís res, ¿cóm se las compondrian per viure ab l'esquena dreta 'ls enemichs de doblegarla? ¿A qui demanarian la pesseta?

P. DEL O.

FILOSOFÍA BARATA

SONET

Si 'l temps al qu' es felís passa lleuger
ensemps que sembla etern al desgraciat:
si es or pel que treballa adelerat
y un cástich pel trampós y 'l marruller;
Si es cert que sols un goig es verdader
com una es solzament la eternitat
y no existeix cap més felicitat
que viure aquí molts anys ab goig y pler;
No pot negar ningú que tingui lley
(y aquesta afirmació la faig de cor)
qu' es més afortunat lo Roch que 'l rey;
que, á més de tení 'l pobre lo temps d' or
la vida passa ab tal celeritat
com passa ab rapidés lo potentat.

F. DE P. JUANICO.

LOS QUE MARXAN

(Diálechs curts)

Entre la senyora y 'l metje:

—¡Ay, senyó doctor! Vegim, mirim, polsim...
Estich segura de que 'm trobo molt malament.

—¿Qué li fa mal?

—Res... es dir, tot. Lo méu marit no ho vol
creure; pero á mi 'm sembla que la temperatura
de Barcelona m' es fatalíssima.

—¡Ah! ja comprench. Vosté voldria que li re-
ceptés alguna cosa per... per la calor.

—No precisament receptar, sino...

—Deixim fer á mi.

(*Lo doctor agafa una quartilla de paper y es-
criu algunas paraulas.*)

—Tingui, si es servida; vegui si es aixó lo que
li convé.

*La senyora (llegint):—Necesita indispensable-
mente un par de meses de veraneo... en cualquier
parte.*

—¿Li sembla bé?

—¡Si senyor! ¡Es lo metje més inteligent que hi co-
negut en ma vida!

Entre dugas senyoras.

—Y donchs, donya Tula ¿quán marxan vostés?

—Dilluns, si Deu vol. Y á fe que no 'n tenia ga-
nas, perque ab l'escarment que vam sufrir l' any
passat, vaig perdre totas las ilusions.

—¿Qué? ¿que 'ls va succehir alguna cosa?

—¡Si 'ns va succehir!... Que vam anar á fora y lo
mateix que si no hi haguessim anat. Figuris que
vam sortir de Barcelona ah lo tren del mitj dia,
perque es lo més vist, y no obstant cap periódich
se va dignar publicar una gacetilla que digués:
*Hoy en el tren de las doce ha salido para sus po-
siones de Vallsech donde pasará el verano, doña
Tula Picamans acompañada de su distinguida
familia...* ¿Qué 'n treu un hom d' anar á fora, si
la gent tampoch se 'n ha de enterar?

Entre una senyora y un prestamista:

—Veji, entri si es servit. Voldría desferme de
aquest piano. Estich convensuda de que 'l noy no
es apte per apendre á tocarlo, y per no haver de
servir...

—¿Es dir que tracta de véndrel?

—Decididament, es *Erard*, casi bé nou. De com-
pra 'm costa cinch cents duros; pero 'l donaría per
trescents... (*Apart.*) Lo necesari per anar á San
Sebastián.

—No es tan bo com vosté suposa... Y repari no
es *Erard* tampoch... ¿Véu? Llegeixi 'l nom del
fabricant...

—Té rahó; 'm semblava que... En fi, ¿No me 'n
donará cent cinquanta duros? (*Apart.*) Anirém á
Caldetas.

—No, senyora, tal com está l' instrument, no 'n
hi puch donar més que xeixanta.

—¿No més?

—No més.

—Bueno, bueno... (*Apart.*) Ens haurém de con-
tentar ab anar á Sant Gervasi.

En una agencia de seguros:

—Deu lo guard. Un servidor va á empendre un
viatjet d' istiu y com ara hi ha tants *siniestros* vol-
dria assegurarame.

—Está molt bé. ¿Cóm vol ferlo 'l seguro?

—¡Ah! De tota la persona, de vida entera.

—Perfectament. Aquí té la tarifa de *primas*.
De moment ha de pagar cent duros,

—Tingui... ¡Si no es més que aixó!

—¿Véu? Aquest document es la pólissa. Aixó es
lo que dona fé del seu seguro.

—¿Es á dir que portant aquest paper no 'm pot
passar res?

—No, senyor; ja 's pot morir tranquil.

Entre una... senyora sola y la portera:

—Miri, portera; jo me 'n vaig á fora per una
mesada. Guardim las claus del pis y vigilimel.

—No perdi cuydado...

—Si acás mentres jo soch fora, venia un jovenet
ros que té una piga á la galta drete, fassim lo
favor de dirli que soch á Sant Hilari.

—Y si vé aquella modista que á cada moment
porta la factura y crida tant?

—A aquesta diguili... que no sab ahont sóch.

Entre marit y muller:

—¿No ho sabs Pepet? Hi vist lo metje y hem
parlat detingudament d' aixó d' anar á fora.

—¡Ah! ¿sí?

—Es un home de molt talent: tot ho sab. M' ha
examinat una mica, y desseguida ha dit que jo
necessito aygua ferruginosa.

—¡Vaya, vaya!...

—Fins m' ha dit ahont haig d' anarla á pendre:
á la Espluga de Francolí.

—¿De serio?

—Y per últim m' ha assegurat que per anar bé
l' haig de pendre dos meses.

—¡Bravo!... Escolta ¿dius que aquest metje sab
molt?

—¡Oh!

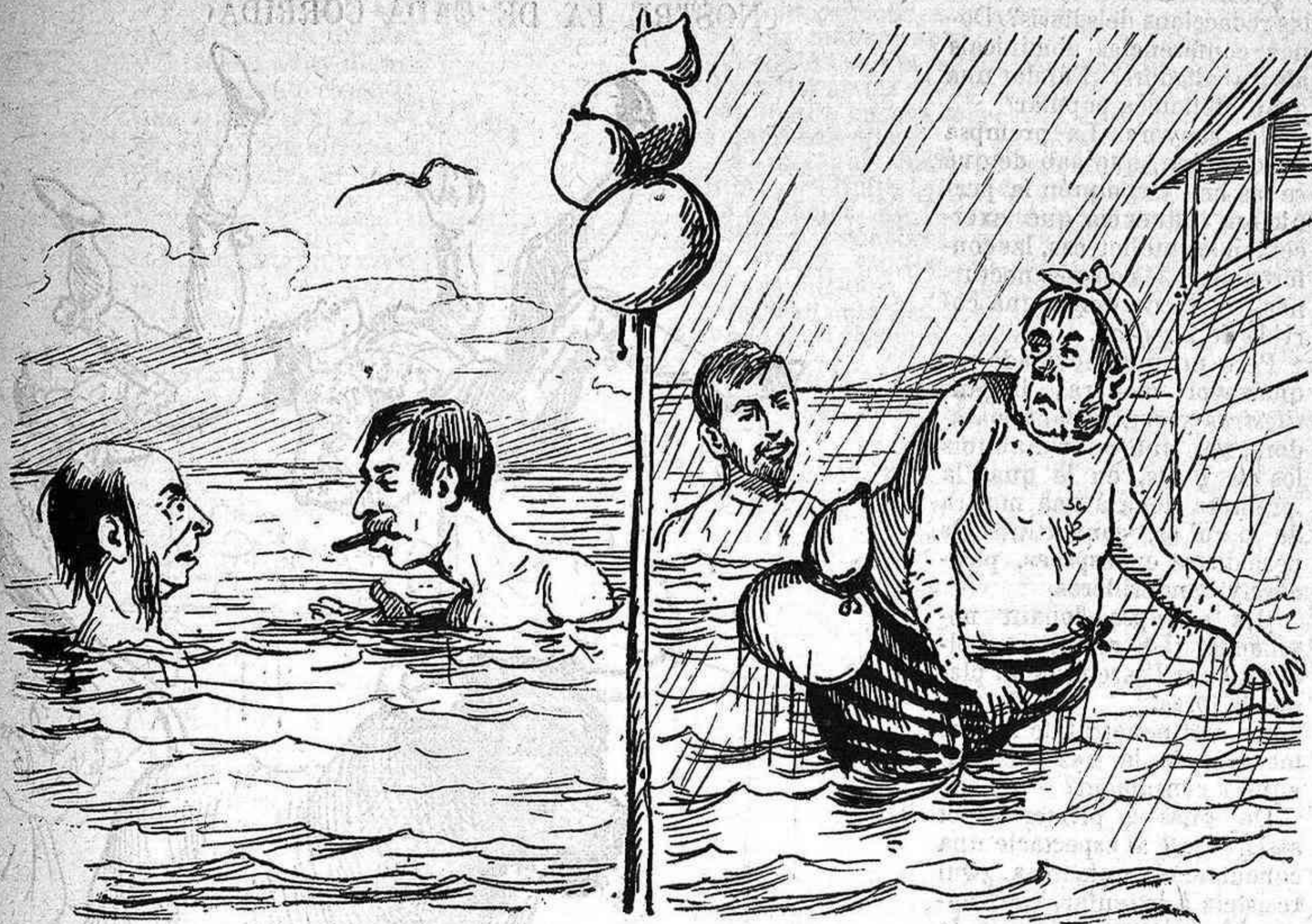
—Donchs tórnahi; y ja que sab que 't convé 'l
ferro, y que has de anar á la Espluga y que hi has
d' estar dos meses, preguntalisi sab un' altra cosa.

—¿Qué?

—D' ahont sortiran los quartos per fer tot aixó.

A. MARCH.

DIALECHS MARITIMS

—Permetim.
—¿Qué se li ofereix?
—¿No tindria un misto?

—Y ara, ¿tan prompte surt del bany?
—¡Oh! Es que veig que plou, y 'l metje m' encarrega que 'm guardi de l' humitat.

MISSIVA

Als col·laboradors de La Esquilla de la Torratxa

Senyors: dispensaràn qu' així 'ls molesti al invita'ls ab la missiva aqueixa:
Si m' ajudan, las gracias ja desd' ara de cor los dono.

Jo que soch un dels molts que tant admiran la guapesa y salero de las donas, me sublevo al pensar que á corre cuyta, ve un cataclisme,

qu' ha d' esfondrar, per sempre, sota terra. lo gust, y ha d' acabar ab la elegancia d' aquesta agrupació que tots coneixen per sexo débil.

¡Tan ben fetas com son y tan bonicas y tan bé que 'ls escan lo roba justa... no 's compren d' ahont pot neixer la mania en que s' emperran,

de volguerse exhibir fent loricul y barallarse aixis á bofetadas ab l' Estética qu' es lo que tot home ha adorat sempre.

¡Malehits mirinyachs! Fora eixos cércols: deixeu á casa tan estranyas modas, y penseu que potser qui vá inventarho era un panillo!

¡Fora polleras! La vritat ho crida en contra als trastos vells al crit d' ¡enrera! ¿No n' hi ha prou que tapin seda ó llana lo que os adorna?

Mort ja lo polisson, mort aquell trasto que os posáreu á tall de penjarellas, l' heu esfondrat pel baix... y com gallinas vos claveu dintre...

Pares (1), germans y nuvis, tot qui puga evitar aqueix mal que se 'ns ve á sobre... agafeu d' un grapat cordas y ferros y á ca 'l drapayre!

FRUIT SEC.

IOLE YAI

Vaja, no ho diguin may més que la nostra cultura es molt limitada y que aquí progressém caminant enrera.

Es veritat que fins ara las costums públicas havian deixat molt que desitjar; que la educació del pais estava atrassadíssima; que 'ls bons exemples escassejavan y 'ls dolents saltavan per tot arreu...

Ja s' ha acabat aquell atrás lamentable; *sursum corda*. Ara aném á regenerá 'l pais en un tancar y obrir d' ulls.

La premsa, la generosa é ilustrada premsa barcelonina ha comprés que aquesta situació no podia continuar, y resolta á donar un cop que aixequi 'ls esperits y despertí la mica d' energia que dorm en la sanch del poble, ha determinat... ¿qué dirán?

(1) No crido als de la Fulla ¡potser son ells los causants de la mania!...

¿Obrir classes nocturnas en las redacciones dels diaris? ¿Donar conferencias dominicals als treballadors? ¿Fundar una gran biblioteca popular?

No, senyors. La premsa barcelonina, que sab de qué se las heu y comprén la perniciososa influencia que exercixen las bibliotecas, las conferencias y las classes nocturnas, tracta de donar una corrida de novillos.

Pero no una novillada de qualsevol manera, llogant diestros y contractant matadors, no: una corrida ab tots los ets y uts, en la qual la premsa donará una mostra de lo qu' es, convertintse 'ls periodistas en espasas, picadors y banderilleros.

¡La premsa donant novilladas! ¡La premsa revolcantse per l' arena de la plassa de toros!

¿S' han penetrat de la hermosura, de la trascencia d' aquest pensament?

De bonas á primeras pot assegurarse al espectacle una concurrencia numerosa. ¿Qui resisteix á la tentació de veure als representants de la opinió capejant un badell ó anant de bigotis per terra?

Lo públich hi acudirà en massa, y al contemplar la cuadrilla exclamará ab entusiasme:

—Aquests son los que 'ns educan, los que 'ns infiltran ideas, los que 'ns inclinan de la dreta á la esquerra y de la esquerra á la dreta, los que fan y desfan reputacions, los que fustigan á n' en Sagasta, los que defensen als pares de familia... los venerables sacerdotes de la premsa.—

Y no faltarà qui, de deducció en deducció, arribará á treure aquesta lógica conseqüencia:

—Si ells que son mestres de la opinió 's posan á matar badells ¿qué ha de fer lo poble? Imitarlos, seguirlos, copiar los séus exempéles.—

Ja 'm veig á tots los barcelonins deixantse la coleta. No sé si á conseqüencia d' aixó, diu que 's van á construhir dugas novas plassas de toros.

Realisada ja la corrida de la premsa, si no hi ha desgracias y 'l públich ho pren bé, s'assegura—sense que nosaltres ne respongüem—que 'ls mateixos senyors darán una funció de ball y can-te flamench en l' Eden-Concert.

Y després ¡qui sab! potser hasta una en lo Circo eqüestre. Un cop posats ¡qué diable!

¡Tot per la regeneració! ¡tot per la ilustració del poble espanyol! —MATÍAS BONAFÉ.

NOSTRE PA DE CADA CORRIDA

La feyna, per lo que diuhen,
resulta molt ben pagada;
pero diu que ara l' ofici
passa una mala tungada.

LOS QUE BUSCAN PELS AL OU

N' hi ha molts que per sos anhels
van buscant lo que 'ls convé
y encar que l' ou, pels no té,
ells al ou hi troban pels,
y si acás voler sabéu
en part y ben cert qui son
los que així explotan al mon,
vaig á dirvosho: escoltéu.

Primerament, l'advocat,
al qual confiéu un plet,
y 'l trobéu avuy distret....
demá alegre ó capficat....
que al dirli si hi ha res de nou,
ell va la cosa allargant....
Tiréulo á dida al instant:
es.... *que busca pels al ou.*

Si may algún expedient
esperéu de.... l'alcaldia,
y 'l oficial, *no hay tu tía!*
vos contesta y fuig corrent,
y haventvos molestat prou
avuy fuig y demá 'us crida....
al moment donéulo á dida,
es que busca.... *pels al ou.*

Si un dia volent casarvos
anéu á trobá un rectó,
avuy vos contesta.... *aixó....*
demá.... *alló,* per fastidiarvos,
—*que doctrina no sab prou*
lo nuvi, que no pot ser....
que costará algún diner....—
¡Foral busca.... *pels al ou.*

Si un metje anéu á buscá
per fer una operació,
y fent l'orni diu: *que alló*
no sab lo que costará....
que la situació 'l commou
pero en fi.... que ja.... que be....
¡Fora! empenya y al carré;
es.... *que busca.... pels al ou*

Si may comprant un queviure
miréu si es adulterat,
y 'l tender, tot capficat
y confós se clava á riure,
y com que á valtres vos cou
la vritat volguent saber
busca excusas lo tender
es.... *que te pels aquell ou*

No sé pas, lectors fidels,
si cavilant nit y dia,
explicarvos lograría
tots los que al ou buscan pels.
Aixís, sens contemplació,
si algún may buscantvos va
alguns pels allí ahont no 'n hi ha,
garrotasso que te crió.

JAUME PIQUET.

LLIBRES

POLSINA, per TORCUATO TASSO SERRA —No fá gayres mesos tinguérem la ocasió de ocuparnos de una colecció de treballs curts plens de humorisme, que doná á l'estampa 'l mateix autor, ab lo titol d' *Esclofollas*. L'obra 'ns produhi certa sorpresa: coneixiam al Sr. Tasso com á esmerat traductor de novel·las francesas: com á poeta original no 'l coneixiam encare.

A n'aquella obra n'ha seguit un'altra, qu'es una mostra irrefutable de la seva fecunditat. Aixís com en *Esclofollas* hi predomina, com havem dit, la nota humorística, en *Polsina* hi prepondera cert esperit filosófic impregnat de serietat y de alguna tristesa.

Aquesta es la nota que sobresurt en la majoria de

las composicions, sino en totas, y no ho afirmém de una manera absoluta porque 'l número de las que conté 'l volúm es molt considerable, alternanhi las curtas ab las de major extensió, los pensaments continguts en una sola ratlla, ab los articles de regular desarrollo.

Ab molt gust donariam una mostra d'aquest nou llibre, si 'l limitatespay de que podém disposar ens ho permetés. En la impossibilitat de ferho, 'ns limitarem á consignar qu'en las composicions del Sr. Tasso, escritas ab senzillés, desprovehidas de requincallas retóricas, claras y expresivas, hi campejan notables condicions de originalitat y un fondo molt recomenable de bon sentit.

Altres llibres rebuts.

RATLLAS—*Recopilació qu'en lo catalá de nostres dias porta escrits fins avuy*, ENRICH RIERA MATHEU (no premiat en cap certámen). Se veu desde 'l primer moment que aquestas composicions, un tant vulgars y no poch trivials, deuen ser obra de un principiant. Acusém recibo de la colecció y li doném gracias per l'envio.

LO NÚVOL NEGRE.—*Drama de costúms catalanas en tres actes y en prosa* per D. JOAQUÍM RIERA Y BERTRAN. Sigué estrenat ab notable èxit y d'ell ens ocuparem oportunamet, en lo *Teatro de Novedats*, la nit del 2 de Maig del corrent any.

RATA SABIA.

SOTTO VOCE

¡Pcht! ¡No ho diguin á ningú
perque á n' á mi m' ho ha explicat
lo municipal de punt
aixís molt de baix en baix!

Es una cosa tan grossa,
tan arxifenomenal,
que tan sols pot explicarse
de... ¡pcht!... ¿no 'ns escoltan pas:..?

M' ha dit lo més *fin de siècle*,
lo incompreensible, lo gran,
lo *non plus ultra* del mon,
lo que un hom no 's pot pensar.

M' ha dit... ¡pcht!... que algú no escolti
y després... diu que demá...

¡pcht! ¡pcht!... estiguém en guardia...

m' ha dit que demá passat

á las dotze de la nit...

¡pcht!... potsé algú está escoltant...

si no plou y no está nuvol...

estará 'l cel estrellat.

J. BUÉ VENTURA.

TIVOLI

Ja s' ha estrenat *La Telefonista*, opereta en dos actes, aixerida, plena de moviment y de bon humor. L'acte primer se desarrolla en la central de teléfonos y es molt animat. La telefonista sorpren una comunicació del seu nuvi ab una bailarina donantli una cita y cap á ca' la bailarina se 'n vá, y allí per una serie de combinacions altament cómicas, á pesar de presentarse ab l'intent de llogarse com á criada, ha de fer de mestressa de la casa. Las escenas xistosas se succeheixen, l'una més xocant que l'altra, fins al final.

Es *La Telefonista* una obra entretinguda, molt ben tramada, y carregada de xistes, la majoria del género vert.

Producció genuinament francesa, l'autor del arreglo ha tractat de traslladarla a Madrid, sense lograr a espanyolizarla. Aquelles costums, aquells tipus, aquelles escenas pertanyen de plé al *demi-monde* parisién. En aquest concepte es una obra que no comporta arreglos.

Lo mateix que ab la lletra succeheix ab la música. Deixant apart algún coro, todas las demás pessas son verdaderas *chansonnettes* picarescas, compostas ab molt garbo; pero esencialment francesas.

En l'execució sobresurten las Srtas. Martínez y Ferrero, y l Sr. Pinedo. Contribuheixen també al bon conjunt las Sras. Martí y Perlá y ls Srs. Banquells y Gamero.

L'obra ha sigut molt ben rebuda, y es segu que onará bonas entradas.

NOVEDATS

Lo drama *La Dolores* de 'n Feliu y Codina era ja conegut a Barcelona. En lo mateix teatro de Novedats vá estrenarlo l'any anterior la companyia del Sr. Tutau. En aquella ocasió parlarem del obra, fent ressaltar son mérit extraordinari: desde 'l primer moment li meterem una vida llargay gloriosa y las nostras prediccions s'han realisat per complert. *La Dolores* está recorrent en triunfo tots los teatros d' Espanya. Hi ha hagut días que s'ha representat en vint teatros a l' hora.

La companyia d' en Mario vá estrenarla a Madrid. Per cert que vá ferho un diumenje a la tarde, com si una producció destinada a alcansar un éxit tan gran, no li inspirés prou confiansa.

La interpretació de l'obra per aqueixa companyia, poch acostumada al género popular se, ressent en conjunt de falta de colorit y d'ardor en l'expressió dels sentiments dramátichs. Resulta bastant apagada. Los actors no s'hi deixan anar, no encarnan ab la deguda intensitat los tipus qu' en *La Dolores* viuhén, s'agitan y lluytan.

La Guerrero, notablement vestida, ab tot y 'l carinyo ab que representa 'l paper de protagonista, l'ensenyoreix y no 'ns convéns de que siga la criada de un hostel. Diu ab delicadesa y primor; fá gala del séu talent; pero no troba la nota justa, la nota popular intensa y llampegant. En los passatjes més dramátichs peca de débil.

En Garcia Ortega sent y fá molt bé 'l paper de seminarista, mentres ha de mostrarse tímty y reservat; pero desde 'l moment en que l'anyell se transforma en tigre, ab tot y la inteligencia que demostra, no logra persuadirnos de que puga apunyegar a un baturro y amorrar un toro. Li faltan condicions físicas: li falta veu y brahó.

En Mario s'esforsa en fer un sargento andalús perdonavidas; pero 'l tipo no li surt. Careix de aquella flexibilitat y de aquella frescura juvenil que li seria necessaria.

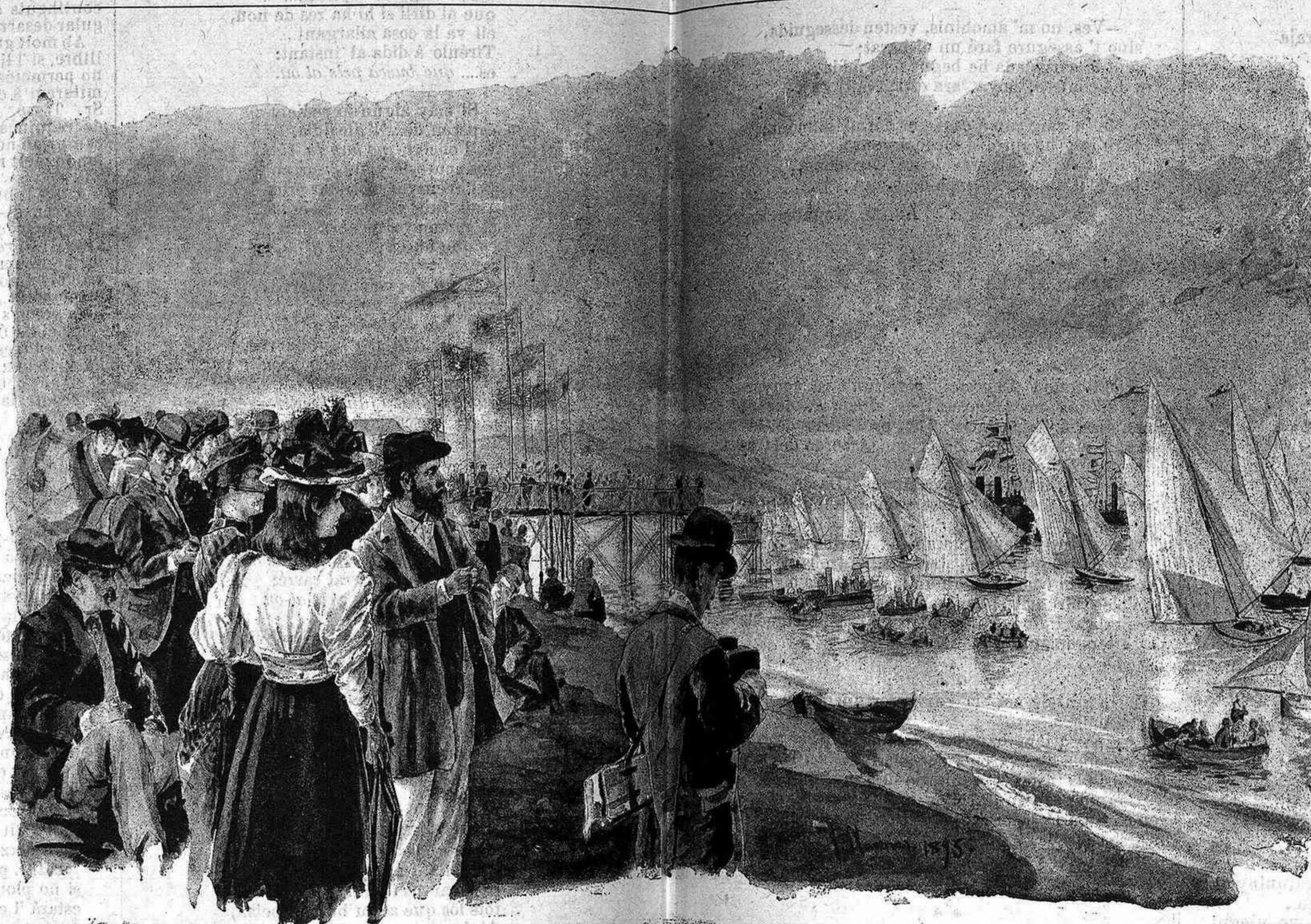
Tampoch en Balaguer tréu molt partit del tipo de ricatxo de poble.

Y per lo que toca a n' en Thuillier, converteix en un verdader xulo madilreny lo tipo de barber aragonés.

Posém aquests reparos a la interpretació de una obra, pera evidenciar l'influencia qu'exerceix

Sport náutich

Real Yatch Club de Barcelona

Regalas del 18 de Juny d'aquest any

fins en las companyias més amaestradas lo dedicarse continuament a un género determinat. Los ressabis adquirits no s' deixan tan fàcilment, quan se fá precis cambiar de género.

Sembla una heretjia lo que aném a dir, y no obstant es una veritat, que tingueren ocasió de comprobar todas quantas personas presenciarem l'estreno de *La Dolores* per la modesta companyia del Sr. Tutau. L'obra del Sr. Feliu y Codina feya molt més efecte llavors que ara: estava millor dirigida y cada actor, fins passant per certas incorraccions inevitables en artistas de la séva categoria, posava tota la séva ànima en la interpretació del séu respectiu personatge. Lo conjunt de la execució era més viu, y l'efecte més avassallador.

Ab tot, l'obra ha alcansat un éxit complert; y l'autor s'ha cansat de surtir al escenari a rebre las ovacions del públich.

Crech que serán dedicadas als Pares de familia.

CIRCO ESPANYOL.

Continúan las representacions per horas. Una obra titulada *La barca nueva*, siguié estrenada l'altre día alcansant un éxit molt satisfactori.

CIRCO EQUESTRE.

La pantomima *Los dos hermanos ó la ley militar* que posá en escena la *troupe* Onoffri, siguié molt ben rebuda.

Ab pantomimas aixis y ab los números verdaderament notables que figuran en lo programa de las funcions, presentan aquestas una varietat sorprendent, aixis es que las bonas entradas abundan qu' es un gust...

Per l'empresari.

N. N. N.

CATALUNYA

Continua 'l Sr. Vico mostrantnos todas las joyas ab que dintre de poch seduhirá al públich de América.

Y al efecte desde la nostra última revista ha posat en escena *De mala raza*, *Traidor*, *inconfeso y mártir*, *La Jura en Santa Gadea*, *La bola de nieve* y *La muerte civil*.

En aquesta obra sobre tot, en la qual lo tipo del protagonista está perfectament acomodad a las sévas condicions actuals, va comoure fundament al públich mostrantse verdaderament insuperable.

Si, com aseguran se proposa inaugurar ab aquesta producció la séva campanya a América, desde are li augurém un triunfo colossal.

Aquesta nit al Eldorado no s'hi cabrà.

Basta dir que celebrará en Vico 'l séu benefici posant lo drama d' Echegaray, *O locura ó santidad* qu' es una delassévas creacions més admirables.

CALVO Y VICO

Ja tenim al simpátich Colomer en campanya, representant de la manera qu' ell sol sab ferho 'l *Doctor* de la popular sarsuela *Los sobrinos del Capitán Grant*.

Inútil dir que la companyia ha fet una bona adquisició al obtenir lo concurs del aplaudit artista catalá.

Y ara l'empresa té contratada a la famosa *Bella Chiquita*, que donará un curt número de funcions.

UN RECORT A VISTA-ALEGRE

I.

¡GRESCA!

Guaytéu de gent si 'n raja
y 'n surt per tots costats;
las parellas fent broma
á Monjuich se 'n van.

¿Sentíu quinas riallas?
Tots parlan catalá;
las mossas molt somrihuen
¡aixó es que parlan gras!

Quinas nenas més macas
per aquí van pujant,
semblan xinxas de frábica
que han plegat del treball.

Per moure gran gatzara
avuy s' han dat las mans
y van á Vista Alegre
per pendre bon brená.

¡Oh fills de Barcelona
trisqueu aquets penyals!
En ells qui no s' anima
dant á una socia 'l bras?

Rojor se 'n ve á las galdas
se fan corre las mnas
y ellas tot ho dominan
desde 'ls peus fins al cap.

Veniu, y al entornausen
estaréu més cansats;
si al pujar teniu gana
no 'n tindréu al baixar,
y quan torni á ser festa.
tornéu aquí al intant:
no hi ha com *Vista-Alegre*
per tiberis y farts.

II.

TIBERI.

Ja arriba aquell instant—que tan volia,
ja estém aquí entaulats,—ja ab alegría,
Marieta de mon cor,—farém tabola,
avuy tenim d' armá—gran xirinola,
ens hem de divertir—y 'l més xerrayre
será qui tindrà més—lo porró enlayre!

L' olor de *flicandó*—de l' all y oli
y de un bitxo més gros—qu' un carquinyoli
rabios y vermell,—farán que begui,
que lo qu' hauré menjat—després ho etjegui,
més avants de fé aixó,—prenda estimada,
hem de menjar cargols—¡patarrallada!

¿Sentíu aquest perfúm del estofat?
Es del bou á la doba—que ban portat.
—¡Mano, sabs qu' es molt bó!—diu la Maria.
—Molt més que 'l bacallá—de cada dia,
pero hi falta la sal—¿no es cert Marieta?
—Minyó, per algo soch—la moreneta.

III.

¡MAM!

Lo sol vol plegarne perque ja 's fa tart
anantsen depressa puigvol descansar
y jo brinco alegre molt content y fart
y á la meva socia comenso á renyar.

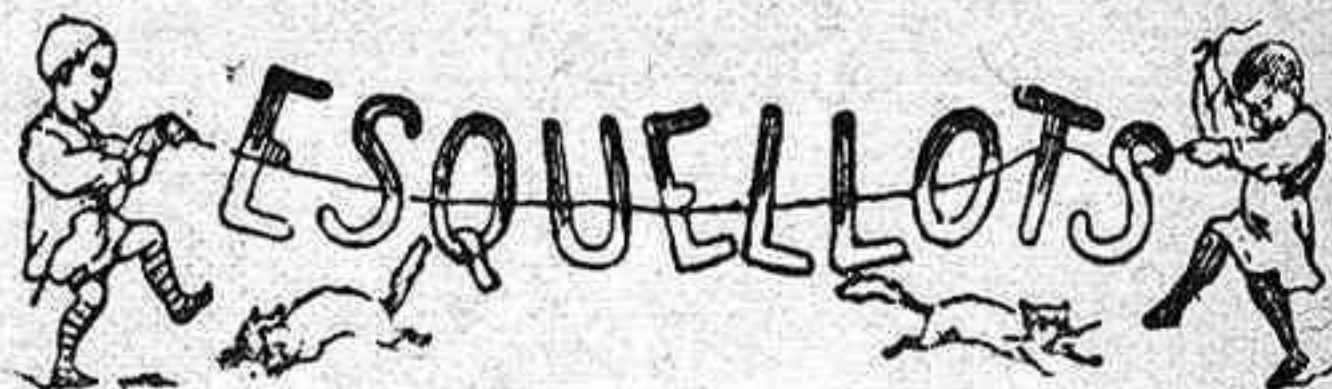
—Guayta, mala sorra, 'l gasto que hem fet,
t' haig de dá una tunda que t' haig de baldá
fent gatzara y broma del tot m' he distret
y no sé com ferho per menjá demá.

—¡Y á mi que m' esplicas!—contesta la nina,
jo li vento bufa y ella arrenca un pló;
pero recordantse que es persona fina
em dona una cossa per contestació.

—Ves, no m' amohinis, vesten desseguida,
sino t' asseguro faré un disbarat;
fent la cargolada he begut sens mida,
y ho confeso, noya, ara estich mitj gat.

Me 'n vaig cap á casa per dormí la mona;
pero jo t' ho juro, si torno á vení
a eixa «Vista-Alegre» de ma Barcelona,
barrejat ab aygua tinch de beure 'l vi.

ANGEL MORROS.

L' edifici de l' *Exposició marítima* vá convertirse dillúns en lassareto per albergar, durant cinch dias, á 44 passatjers que, procedents de Génova, havian arribat á Barcelona, á bordo del trasatlántich *Regina Margherita*.

Vostés preguntarán sens dupte:—¿Desde quant Barcelona es un port de observació destinat á quarentenas?

Aixó 's preguntavan també 'ls vehins de aquellas barriadas justament alarmats, al trobarse sense com vá ni com costa ab un lassareto als bigotis.

¿Volen dir que si la casa consignataria no hagués tingut influencia, se haurian escapat aquells passatjers de anar á Mahó?

*
* *

Entre-mitj de tot, la cosa, afortunadament, no porta malicia.

Los passatjers haurian pegut venir per terra; pero sembla que varen voler sustreure's á las molestias de la inspecció sanitaria de Port-bou.

¡Bon negoci van fer! Per fugir de Port-bou varen caure á Port-toro! Per escaparse del foch, van tirarse sobre las brasas.

¡Paciencia, y un' altra vegada no 's deixin embarcar!

*
* *

Entre 'ls quarentenaris, deixant apart al aplaudit tenor Sr. Valero y la séva familia, un redactor de *El Liberal* de Madrid, un general rus y la séva filla, y alguns vehins de la nostra capital, s' hi conta un número respectable de frares y de monjas.

Aquests últims, á lo menos, justifican la quarentena.

La *Uana* sempre ha sigut considerada género contumás.

A pesar dels *rejoneadores* y dels vuit toros, y del certámen pera donar un premi á la ganadería que presentés lo millor banyut, la corrida del diumenje vá ferse llarga, monótona y pesada, com un ápat de ca'l Afarta-pobres, mal guisat.

L' empresari de la plassa sería un gran editor de *romansos*.

Avants los romansos no valian més que dos quartos; y ell, en cambi, fá pagarne sis pessetas.

¡Gran mal se 'n farà de convidar á esmorzar als principals revisters de la premsa! ¡Gran mal se 'n farà d' enllepolirlos nombrantlos jurats, y pro-

AUCELLS DE PAS

Rossell

Es lo primer que ha volat.
[Salut y prosperitat!]

metentlos la plassa per donar una novillada periodística, durant lo próxim més d' octubre!

De totas maneres resulta qu' en la corrida del diumenje, á pesar de lidiarse deu toros, no van morir més que deu caballs.

Pero en cambi vá morir també 'l crèdit de l' actual empresa.

Los nocedalins de Barcelona son terribles.

A un periódich de Pamplona que s' ha separat de D. Ramón, han comensat á enviarli cartas de adhesió escritas en serio; pero firmadas ab noms estrafalaris, que 'l periódich aludit s' ha apressurat á publicar prenentlas de bona fé.

Una de las cartas la firmava: Francisco Quinchivarri.

Lo director del *Tradicionalista* devia dlr.

—Aquest senyor deu ser oriundo de las Vascongadas.

Un' altra carta era encare pitjor.

Entre las firmas hi figuran las següents: Arturo Noy de Tona, Juan Beneit del Cabás, Andrés Cap de Fusta, Antonio Cul de Olla...

—Tots tenen lo *de ó 'l del*—diria 'l director del periódich navarro—tots deuen ser de la més alta noblesa catalana.

Y s' hi llegian ademés aquestas otras:

Pablo Y'erabó, José Portalaquí, Pedro Déixalallá y Pedro Fotrencás.

Com se véu, la mistificació no pot ser més estúpida. Y es capás de fer esqueixar de riure no diré á n' en Nocedal, (D. Ramón), sino fins á la calavera de 'n Nocedal (D. Cándido).

Lo més bonich de tot es considerar que una gent aixís es la que 's proposa regenerar l' Espanya, apoyantse en las prácticas religiosas ab carácter obligatori.

¡Qualsevol se fíhi de una gent aixís!...

¡Qualsevol se fíhi de D. Pedro Fotrencás!...

Llegeixo:

«Se nos ha dicho que recientemente algunos mal entretenidos se han apoderado de varios nidos de ruiseñores que hay en los jardines del Parque.— Si no se pone inmediato correctivo al abuso, en breve desaparecerán de aquel sitio todos los ruiseñores, que con sus cantos alegran y contribuyen á la amenidad de aquellos jardines.»

¿Y donchs qu' hem de fer, senyor Henrich?

Ha de consentir que 'ls rossinyols sigan molestats per ningú?

Tractantse de aucells, jo al puesto de vosté confiaría aquest ram especial...

—¿A la protectora de animals y plantas?

—No: al Sr. *Passarell*.

Quan los *yankees* han sapigut que 'l simpátich Duch de Veragua, descendent directe del immortal descubridor de América, estava bastant malament de interessos, s' han conmogut, acordant obrir una suscripció particular, al objecte, segóns diuhen, de que 'ls fills del Duch no 's quedín sense herencia.

Una de las perduas més considerables que ha tingut lo Duch de Veraguas s' atribuheix al fracás que vá sufrir ab motiu de la construcció de una magnífica plassa de toros en la *Rue Pergolesse* de Paris, quan tractava de aclimatar en aquella hermosa capital aquesta diversió espanyola.

Pero 'ls *yankees* no 's preocupan de que 'l cas del Duch siga una *cogida* de aquesta naturalesa. Explotadors de l' América, veuhen que aquest continent es rich, y diuhen:

—Que n' hi haja per tothom.

Y son capassos de fer un punt d' home, demostrant que avuy la principal noblesa resideix en lo rey de aquella República: en S. M. lo Dollar.

L' altre dia á Gijon uns agents de l' arrendataria de las cédulas anavan á practicar un embarch, havent reclamat al efecte l' ausili de un guardia del municipi.

—Ajudins—varen dirli—contra un feligres que no ha tret la cédula.

—No hi ha inconvenient—respongué 'l guardia—¿y vostés ja tenen los documents que 'ls autorisan pera practicar aquesta diligencia?

—Si, senyor: aqui están.

—¿Y las cédulas personals?

—No las hem tretas encare.

—¿No tenen cédula, faltant á la lley, y s' atreueixen á perseguir á un ciudadá, culpable, segóns diuhen, de la mateixa infracció?... Bah!... bah!... Comensin *per embargarse á sí mateixos*, y de lo demás ja 'n parlarem un altre dia.

Los agents de apremis de l' Arrendataria de las cédulas varen quedar-se ab un pam de nas.

¡Quan cert es, segóns l' adagi catalá, que 'l sabater es sempre 'l qui vá més mal calsat.

Tots los coristas y músichs que varen pendre part en las festas del Centenari intentan reunir-se per veure com han de fers' ho pera cobrar lo que l' Ajuntament els ha quedat á deure.

¿Volen que 'ls sigui franch?

Me sembla á mi que al mateix Colon li va ser més fácil descubrir l' América, que no á ells descubrir la manera de cobrar.

L' América de totas maneres existia; en cambi, de fondos á las arcas comunals ja fá temps que no n' hi ha.

Diu un telegrama que 'ls Srs. Maluquer y Baró treballan perque al Sr. Henrich li siga concedida una gran creu.

¿Una gran creu?

Ja me 'l veig dalt del Calvari.

Y si una cosa m' intriga es saber á qui crucificarán al un y al altre costat del arcalde de Barcelona.

La *Veu de Catalunya* publica integrament lo sermó pronunciat pel bisbe Cassanyas, al inaugurar-se 'l monestir de Ripoll.

En qual sermó s' hi llegeix lo següent párrafo que degué ser pronunciat ab puntas de ironia.

«Si 'ls semblará als desamortisadors del sigle XIX, que aquestas donacions expontáneas dels nostres agrahits soberans son una proba de la gran cobdicia dels monjos de Sant Benet, cobdicia que 'ls dona un títul legitim als heretjes dels nostres dias per enriqueixen ells y despullar dels séus bens á la nostra Reyna y protectora...?»

¡Los bens de la Reyna y protectora!... ¡Bonich amparo!... Pero aquests bens ¿qui 'ls administra? ¿qui 'ls usufructuava? ¿qui s' aprofitava d' ells? ¡Pobres monjos de Sant Benet, si 'ls cridavan á rendir comptes, qué n' estarian de frescos!

En quant á la Reyna y protectora, pobra vá viu-

CÓLERA PERMANENT
protegit pél ilustre Ajuntament.

«Diuen que vé 'l cólera...
¡Y qué ha de venir!
¡No 'n fa poch de mesos
que 'l tenim aquí!»

re y no sé compendre de que han de servirli las
riquezas de la terra, sent lo séu regne 'l del cel.
¡Y ara que 'm digui tant heretje com vulga 'l
bisbe de la Seu de Urgell!

Un pensament per acabar:
•Tenir enveja á una persona equival á confes-
sarse inferior á n' ella »

CUE NTOS

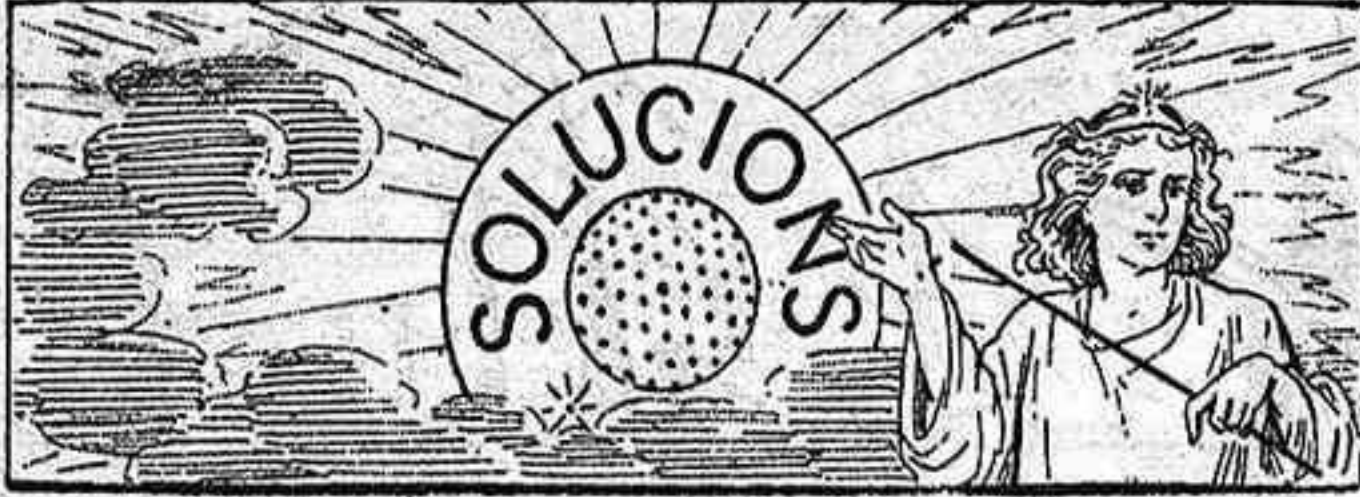
Una senyoreta preguntava á un advocat:
—Pero home, ¿se pot saber per qué quan pujan
á informar en los tribunals se posan vestit llarch,
que talment sembla que portin faldillas?
—Senyora—respongué l' advocat—hi ha vega-
das qu' hem de garlar casi tant com una dona.

Una senyora envia à la minyona à preguntar per l' estat de una amiga séva, qu' está gravissimament malalta.

—Si s' hagués mort—li diu—entérat bé de la hora de l' enterro.

La minyona compleix la séva comissió y al tornar diu aixís:

—La senyora segueix millor, y en quant al enterro, encare no se 'n sab res.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA Ad-mi-ra-ble
- 2.ª ID. 2.ª—Vi-la-fran-ca
- 3.ª ANAGRAMA.—Hora-Rahó
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Evaristo
- 5.ª TRENCA CLOSCAS.—L' anima morta.
- 6.ª ROMBO.

E
A L P
A D E L A
E L E F A N T
P L A T A
A N A
T

LA PEDREGADA DE DIVENDRES

Y deya un que fugia,
corrent ab grans apuros:
—Si en lloch de pedras fossin
monedas de cinch duros!

7.ª CONVERSA.—Fidel.

8.ª GEROGLÍFICH.—Qui n' es escomés, segons com,
es ofés.

XARADAS

I

Al Sr. Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

No s' enfadi si li dich
mil pestes, es propaganda
que li faig perque d' eix modo
m' inserti aquesta xarada.

Hu que tinch gran afició
pro molt, á escriure xaradas,
vaig pensar, á veure si
l' encarregat d' insertarlas
ó siga 'l director de
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA,
total que afanyós n' hi envihi
un parell cada semana,
tot per no insertarne cap
de las que ja 'm te aceptadas.
Si es que te de ferho aixi,
val més que ab lletra ben clara
diguí «F. Carreras y P.
la d' avuy no fa per casa»
que no: «anirá alguna cosa
del que 'ns remet» ¡quina barra!
y després no insertar res,
de lo aceptat, vaya, vaya,
¿Potsé es perque ma humil ploma
no las fa versificadas,
ab tanta facilitat
com las de 'n J. Staramsa?
Que 's necessitan empenyos
per publicá una xarada
en lo festiu semanal
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA?
En que siga tot aixó
y per més que 'm dos-tres-quatre
mals de cap, y además gran
perjudici á la butxaca,
ja li he dit, n' hi enviare
un parell cada semana,
per veure si d' aqueix modo
me 'n insertará unas quantas.
Sols es aqueix mon desitj;
lo demés, es propaganda
hu la que fan oradors
á pesseta y dos la cana
que escoltantlos, l' auditori,
ó s' adorm, ó cau en basca.

F. CARRERAS Y P.

II

Es la primera vocal,
consonant es la segona.
la tersa es part de persona,
y gran capital Total.

VICTORINO M. Y S.

ANAGRAMA

En una confiteria
del carrer del Hospital,
la tot comprá l' altre dia
una plata de total.

CINTET BARRERA Y CARGOL

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. — Correu - Apartat, número 2.

ANUNCIS

EL DOCTOR PASCUAL

por EMILIO ZOLA

Dos tomos en octavo — Precio: 6 pesetas

MARTINEZ BARRIONUEVO

VENTA DE HIJOS

Ilustrado por M. G. SIMANCAS

Un tomo en octavo — Precio: 3'50 pesetas

Flor de un dia MANUEL ANGELÓN Espinas de una flor.

Ambas novelas inspiradas en el respectivo drama de su mismo titulo

Precio de cada obra: 3 pesetas

DOLORES MONCERDÁ DE MACIÀ

LA MONTSERRAT

Novela de costums del nostre temps

Preu: TRES pesetas

MANUEL MATOSES (Andrés Corzuelo)

DANZA DE MONOS

Con dibujos de A. PONS

Un elegante tomo en octavo. — Precio: 3 pesetas

!!Obra de gran éxito!!

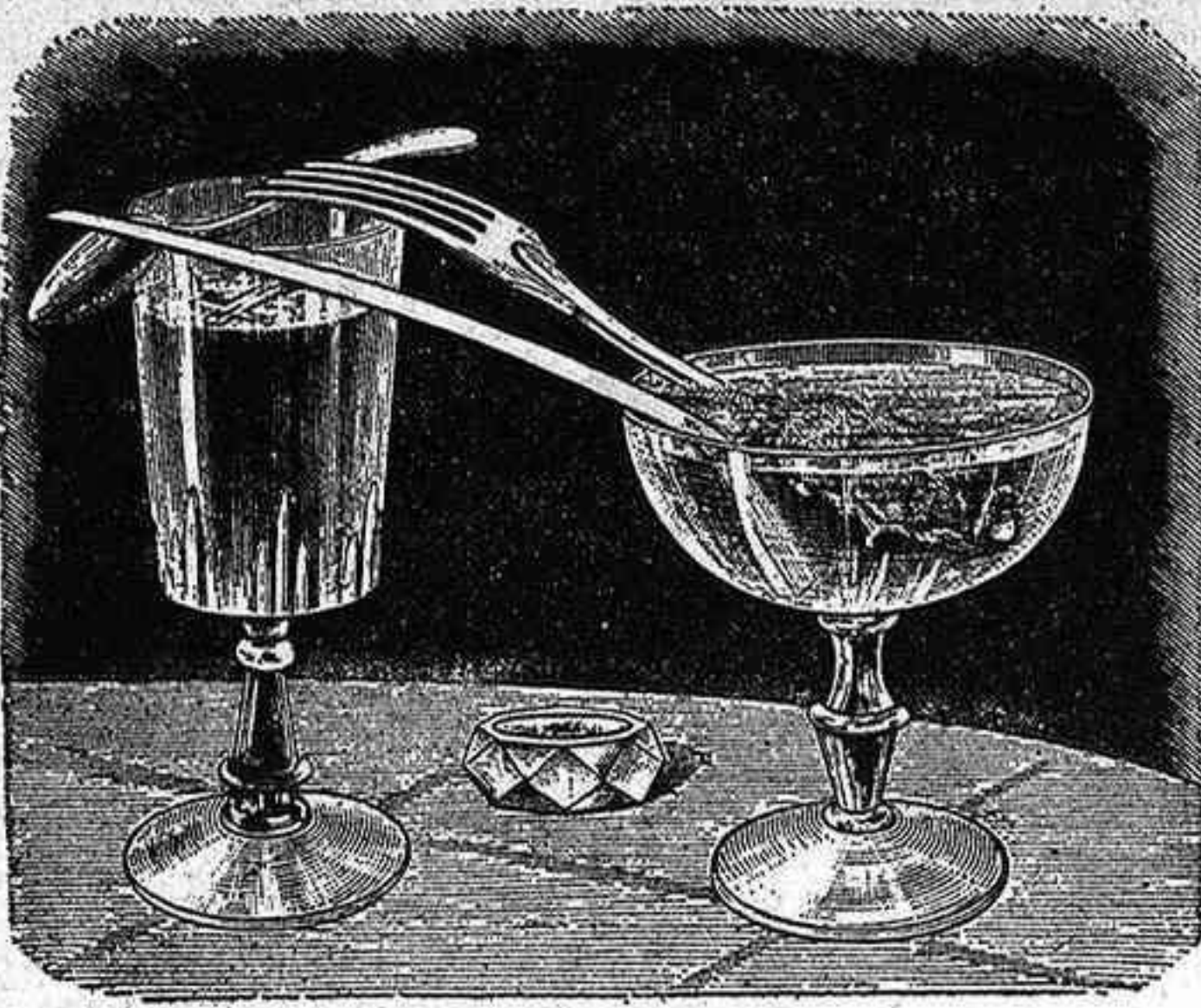
Nuestros Militares

por FRADERA

Un cuaderno en 4.º con 25 láminas al cromo, Ptas. 1'50

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu francs de port. No responem d'estravies, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebuixos

DISTRACCIONS CASULANAS

ELECTROMAGNETISME

La invenció del telégrafo elèctric se deu al descobriment d'aquest fenomen: «quan aprop d'una agulla imantada hi passa una corrent elèctrica, l'agulla, avants en repòs, se desvia.»

Pera demostrarho 's necessitan aparatos cars y complicats; pero ab una mica d'ingeni, 's pot fer l'experiment á casa y ab molta economia.

Elements indispensables: una copa gran, plena d'aygua y una petita peixera, plena també d'aygua fins á la mitat, pero salada; una cullereta de café, una forquilla, carbó de cok fet á bossins del tamanyo d'un pinyol d'oliva, una agulla de cusir, un imán, y una lámina de zinch de 20 centímetros de llarch per 2 d'ample.

Fem primer la *brújula*. Fréguin l'agulla ab l'imán una bona estona y després d'untarla ab una mica de grassa, perque nedi, colóquinla sobre l'aygua de la copa. Un dels extrems de l'agulla marcará immediatament lo nort.

Lo *galvanoscopi*—aparato que ha de conduhir la corrent elèctrica que desviarà l'agulla—s'obté colcant la cullereta de café sobre las voras del vas que conté l'agulla y ab la mateixa direcció que aquesta.

Ara vé la *pila elèctrica*. Embolican los bossins de cok ab un drap, lligantlos ab un cordill, com qui fa una llonganissa, colcanthi dintre d'ella la qua de la forquilla: enfonzan la part embolicada dintre del aygua salada, y ja tenim lo polo *positiu* de la *pila*. Apoyant després las puntas de la forquilla sobre un dels extrems de la cullereta, y sobre l'altre 'l de la lámina de zinch, y l'altre extrém d'aquesta enfonzat en l'aygua salada, procurant que no toqui la llonganissa de carbó, tindrem lo polo *negatiu*.

La corrent elèctrica 's produheix immediatament y l'agulla s'aparta de la séva posició, pera tornarhi tan prompte com se treu del aygua salada l'extrém de la lámina de zinch.

TRENCA-CLOSCAS

D. PERE COLÓM
BESORA

Formar ab aquestas lletras, lo titul de una comedia castellana.

A. AMIGÓ.

CONVERSA

- Ahont vas, Rigualt, tan cremat?
- A Rosas, ab en Paco que ha arribat del séu poble.
- De quin poble es?
- Del que tots dos acabém de nomenar.

XICOT COM CAL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
3 7 5 5 1 5 7.— » » »
7 5 4 8 7 2.— » » »
3 6 5 1 2.— » » »
7 2 1 2.— » » »
4 8 6.— » » »
4 5.— » » Gracia
1.—Vocal.

UN PELUT

GEROGLÍFICH

PARE IA FILL

amors

AMORS

REY NANO.

LA BELLA CHIQUITA

A pesar de haver estat á tot arreu,
ningú la coneixia.
la popularitat tota la deu
als *Pares de familia*.

Barcelona.—A López Robert, impresor —Asalto 63